

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, GEGUŽE — MAY 18, 1983

Nr. 97

L. K. B. Kronika Nr. 56

Mirė prelatas Leopoldas Pratkėlis

1983 m. sausio 7 d. Pakruojo ligoninėje nuo širdies infarkto mirė Panevėžio katedros Kapitulos pirmininkas, Linkuvos klebonas prelatas kun. Leopoldas Pratkėlis. Tai viena iš šviesiausių ir tvirtiausių Lietuvos Katalikų Bažnyčios asmenybių.

Prel. L. Pratkėlis gimė 1912 m. birželio 5 d. Petrapilyje. Tėvams grįžus į Lietuvą, gyveno Zarasų apskrityje, Antalieptės parapijoje, Paciškių kaime. Baigęs Antalieptės pradžios mokyklą, mokėsi Utenos gimnazijoje, vėliau įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1938 m. birželio 11 d. L. Pratkėlis buvo įšventintas kunigu ir kurį laiką vikaravo Klovainiuose, Pabiržėje. 1942 m. jis skiriamas Panevėžio berniukų gimnazijos kapelionu. Rusams okupavus Lietuvą, vyskupas K. Paltarokas kun. L. Pratkėlį paskiria Panevėžio vyskupijos kurijos kancleriu. Kanclerio vieta turėjo būti katedroje, bet, deja, jis, sekamas ir persekiojamas, palieka Panevėžį; dirba Rokiskėje, Šeduvoje, trejus metus eina klebono pareigas Rozalime, kur 1950 m. yra areštuojamas ir 6 metus kalinamas Rusijos kalinimuose. Grįžęs į Lietuvą, kun. L. Pratkėlis darbuojasi Pumpėnuose — pradžioje vikaru, vėliau kaip parapijos klebonas. 1957 m. jis paskiriamas Panevėžio katedros Kapitulos prelatu. 1964 m. prel. L. Pratkėlis perkeltas į Smilgijų parapiją ir kartu eina Šeduvos dekanato dekanato pareigas. Neišbuvęs nė dviejų metų Smilgiuose, keliamas į

Debeikius. Debeikiuose už vaikų katekizaciją prel. L. Pratkėliui buvo ruošiamas baudžiamoji byla, bet parapijiečių protestai padėjo išvengti teismo. 1972 m. jis paskiriamas dirbti į Linkuvą.

Prel. L. Pratkėlis buvo visuomet užsiėmęs, kupinas naujų planų ir sumanymų. Virš dešimt metų jis buvo Lietuvos liturginės komisijos nariu — bendradarbiu. Iki paskutinių savo gyvenimo dienų prel. L. Pratkėlis rūpinosi visais Bažnyčios reikalais: pastoraciniu darbu parapijose, vaikų katekizacija (pats ruošė vaikus Pirmajai Komunijai), Kunigų seminarija, kovojo su alkoholizmu ir t.t. Prelatas mylėjo žmones, mokė jo bendrauti su kunigais ir parapijiečiais, — kur tik jis darbuos, visi jį prisiminavo su dideliu nuostabumu.

1983 m. sausio 10 d. prel. L. Pratkėlis buvo palaidotas Linkuvos bažnyčios šventoriuje. Laidotuvis dalyvavo vyskupai — Julijonas Steponavičius, Vincentas Sladkevičius, Romualdas Krikščiūnas, Antanas Vaičiūnas — virš 160 kunigų ir didelė minia tikinčiųjų; pamokslus pasakė vyskupas J. Steponavičius, kun. Alfonsas Svarinskas, kanauninkas Bronius Antanaitis, kanauninkas P. Žukelis, kun. V. Arlauskas ir kt.

Prel. L. Pratkėlio mirtis — tai didžiausias nuostolis Panevėžio vyskupijai po vyskupo Kazimiero Paltaroko mirties.

Sovietų šnipai Skandinavijoje

Stokholmas. — Gegužės 10 d. Švedija atšaukė povandeninių laivų ieškojimą prie savo krantų. Panašių „švečių“ turėjo ir Norvegija, pestebėjusi svetimus laivus savo Hardangerio fiordo. Abi valstybės neabejoja, kad prie jų krantų lankosi sovietų povandeniniai laivai, nors Maskva tai paneigia. Įtarimus kelia ir tai, kad 1981 metais vienas sovietų laivas buvo užplaukęs ant sekumos netoli švedų jūrų laivyno bazės ir buvo negarbingai nuo akmenų nutrauktas švedų laivų.

Europos stebėtojai mano, kad kai kurie „pastebėti“ laivai gali būti per didelio švedų karo laivyno žvalgybos budrumo vaisiai, tačiau ne visi atvejai tik „vaidukliai“. Speciali Švedijos ekspertų komisija rado pakankamai įrodymų, kad švedų vandeninėse sovietų povandeniniai laivai dažnai plaukioja, nors paskutiniu metu jiems gresia nemalonus giluminės bombos ir kitos apsaugos priemonės. Rusams yra daug lengviau rinkti žvalgybos duomenis iš povandeninių laivų, negu siuntiant šnipus į Švediją. Šnipai gali būti išaiškinti, jie Kremlinui daugiau kainuoja, o žinias surinkti daug pigiau galima iš jūros. Pagavi- mo atveju sovietai visada gali pasiaiškinti, kad laivą į švėtimą teritoriją atnešė audra ar kad kapitonas padarė klaidą. Iš laivų foto aparatais gali-

ma jamžinti uostus, jų įrengimus, krantinių išdėstymą, galima suregistruoti atplaukiančius laivus, jų rūšis, vėliau vas. Priplaukę netoli krantų sovietų laivai tokią informaciją greičiau surenka, negu jų agentai žemėje.

Švedijos ir Norvegijos krantai tokie, kad povandeniniai gali priplaukti visai arti sausumos. Kitose valstybėse: Britanijos ar Prancūzijos pakrantės gan lėkštos, turi daug sekumų, ten patogiau šnipinėti žemėje.

Povandeniniai laivai gali gaudyti elektroninę informaciją, radarų, radijo bangas, net trumpų bangų telefoninius ryšius, juos užrekoruoti. Skandinavijos vandenys netoli rusų bazių, todėl čia patogų treniruoti laivyno karininkus ir kitus kadrus. Britanijos krantai yra geriau saugomi. Čia sovietų laivai yra bandę įsibrauti į teritorinius vandenius, bet buvo greit išbaidyti, todėl dažniausia jie laikosi nustatytų teritorinių ribų.

— Kubos darbininkų profesinių sąjungų vadovas pripažino, kad kalėjimuose laikomi 33 darbininkų vadai, nuteisti už priešrevoliucinę veiklą. Jis paneigė užsienio žmogaus teisių organizacijų teigimą, kad penki kubiečiai nuteisti mirti už nepriklausomą darbininkų unijų organizavimą.

Britanijoje prasidėjo pikta rinkimų kampanija. Darbo partijos vadas pasakė, kad konservatorių vyriausybė ir jos premjerė Margaret Thatcher Britanijos ekonomikai padarė daugiau žalos negu Adolfas Hitleris. Nuotraukoje naujos politinės santarvės vadai. Kairėje liberalų vadas David Steel ir šalia jo socialdemokratų partijos vadas Roy Jenkins. Opinijos tyrimai rodo, kad ši nauja britų politinė grupė gali laimėti apie 22 nuos. visų balsų.

Libane pilna svetimų kareivių

Beirutas. — Libanas yra svarbi Viduržemio jūros vieta, kurios geopolitinė padėtis visada sukelia stipresnius valstybių varžybas. Pastaruoju metu daug rašoma apie svetimų kariuomenių išvežimą iš Libano teritorijos, tačiau įvairių konfliktų užgrūdinti Libano gyventojai netiki, kad svetimieji greit išsikraustys. Pagrindinės kariuomenės yra Izraelio ir Sirijos, tačiau Sirijos dalinių okupuotoji sritys stovi ir apie 9,000 palestiniečių karių. Iš Beirutu pernai jie viešai išvažiavo į Tunisą, tačiau ten palestiniečiai pastatytos stovyklos beveik tuščios.

Libane vieši ir Jungtinių Tautų atsiųsta kariuomenė, susidedanti iš Senegalio, Olandijos, Prancūzijos, Suomijos, Airijos, Švedijos, Italijos, Ganos, Norvegijos ir Fidži dalinių, po 700 vyrų iš kiekvienos valstybės. Tai mėlynais JT šalimis pasipuošę kareiviai, kurie prižiūri „taiką“ pietiniame Libane. Prie pat Izraelio sienos budojo majoro Haddado „Laisvojo Libano“ brigada, kuri pagal dabar pasirašytą sutartį turi būti įjungta į Libano kariuomenę. Pernai rugpjūčio mėn. į Libaną buvo atsiųsta 5,300 vyrų „Multinational“ kariuomenė, kurioje yra Amerikos kariai, Prancūzijos Smetilgijų legiono kariai, Italijos kareiviai ir 100 britų. Prie svetimų jėgų reikia priskirti apie 1,500 Irano revoliucijos gvardijos vyrų. Jie laikosi prie Ballbek miesto, Bekaa skėnyje. Su PLO daliniais veikia ir nedidelis Libijos patarėjų būrys.

Šalia svetimšalių netrukta ginkluotų vyrų patiam Libanui. Karinės jėgos turi apie 22,000 vyrų, tačiau pilna įvairių srovių milicijų: krikščionių, musulmonų, druzų ir įvairių tautų grupių sektų.

Gegužės mėn. pradžioje prasidėjęs karas tarp krikščionių ir druzų dar nesustojė. Druzai, apsigyvenę Chauf kalnuose, besirengdami Izraelio kariuomenės numatomam pasitraukimui, planuoja užimti Izraelio paliekamą teritoriją. Izraelis agituoja druzus nežiopsoti, bet steigti savo valstybę. Du Beirutu laikraščiai balandžio mėn. paskelbė

druzų reikalavimus turėti Libane savo valstybę, arba, mažiausiai, savo autonominę zoną. Ta valstybė, kaip prieš kelis šimtmečius, turėtų apimti Alej ir Chouf kalnus, Hasbajia ir Tachaya Bekaa slėnyje, apimtų Golan aukštumas ir Haurana pietinėje Sirijoje. Druzų valstybėlė turėtų priėti prie Viduržemio jūros. Beirutu kalbama, kad druzus kursto ir žada paramą Izraelis.

Kardinolas Glomp lankosi Vatikane

Roma. — Lenkijos kardinolas Glomp atvyko į Vatikaną, kur viešės keturias dienas. Jis pareiškė spaudos atstovams, kad popiežiaus vizitas įvyks, kaip numatyta. Švedijos Lenkijoje bus garbingai sutiktas, jei „kiti nesutrukdys“. Stebėtojai mano, kad tie „kiti“ kardinolo lūpose reiškia komunistinę Lenkijos vyriausybę.

Atsakydamas į klausimus, kardinolas pasakė, kad jis nežino, ar popiežiaus pasimatys su Lech Walesa. Jis nežino, ar valdžia paskelbs prieš popiežiaus atvykimą amnestiją politiniams kalinėjams. „Mes visada jos reikalaujame“, pasakė kardinolas.

Ginčai dėl raketų

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas toliau stumia naują MX raketų projektą ir reikalauja reketoms lėšų. Tik stipri, neatsilikusi Amerika gali išvengti atominio karo. Tik stipri Amerika gali siekti ginklų kontrolės, pasakė prezidentas.

Senatorius Gary Hart (demokratas iš Colorado) paskelbė, kad jis organizuoja kampaniją prieš naujas MX raketas, bandys sustabdyti joms lėšų paskyrimą. Prieš raketas pasisakė William Colby ir admiralas Stanfield Turner, abu buvę CIA direktoriai. Raketas pasmerkė du buvę vyriausybės nariai, buvęs prez. Kennedžio gynybos sekr. McNamara ir buvęs Carterio valstybės sekr. Cyrus Vance.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Ženevoj vėl prasidėjo Amerikos-Sovietų Sąjungos delegacijų derybos dėl branduolinių ginklų Europoje. Pirmoji sesija buvo trumpa, buvo susitikimai su spauda, nuotraukų ir televizijos filmų sesija.

— Žvalgybos žiniomis, sovietai pasiuntė į Afganistaną dar 6,000 kareivių.

— Hamburgo teisme iškelta byla „Stern“ žurnalo leidėjui už Hitlerio garbinimą, skelbiant tariamus jo denorščius. Bylą iškėlė „Welt am Sonntag“ žurnalistas Paul Martin.

— Prezidentas Reaganas namų statybos bendrovių atstovų suvažiavime kritiko Kongresą už biudžeto vilkinimą ir pasisakė prieš pajamų mokesčių didinimą.

— Iš pareigų į pensiją pasitraukė ilgametis automobilių darbo unijos prezidentas Douglas Fraser, 66 metų amžiaus.

— Tailandijos žvalgyba skelbia, kad Vietnamas atsiuntė į Kambodiją dar 2,000 kareivių, nors neseniai įvykdė plačiai garsintą „pasitraukimą“, išveždamas 1,500.

— Nigerijos Čado pasienyje įvyko susikirtimų. Nigerijos bando atsiimti kelis Čado okupuotus kaimus prie Čado ežero.

— Irano parlamento pirm. Rafsanjani paskelbė, jog Irano artilerija į dulkes sumals Irako Basros miestą, jei Irakas nesustabdyt Irano miestų apšaudymo savo sovietų gamybos raketomis.

— Amerikos urmo kainos balandžio mėn. nukrito 0.1 nuos., jau trečią mėnesį iš eilės. Darbo departamentas skelbia, kad infliacija gerokai pristabdyta.

— Kalifornijos demokratų remia į prezidento vietą savo senatorių Alan Cranston, tačiau iš 28 demokratų Kongreso narių net 10 paskelbė, jog jie remt buvusių viceprezidentą Walter Mondale.

— Haiti įvyko savivaldybių rinkimai, pirmi per 26 Duvalier šeimos diktatūros metus. Cap Haitien mieste burmistrą išrinktas nepriklausomas kandidatas, valdžios kritikas.

— Amerikos vieškeliose pernai žuvo 48,040 žmonių. Tai mažiausias skaičius per 20 metų. Krizės prispausti amerikiečiai mažiau važinėja, mano vieškelio saugumo agentūra.

— Sovietų valdžia suteikė iškėlimo vizą 26 metų amžiaus Sergej Batroviniui ir jo šeimai. Jis buvo persekiojamas už nepriklausomos taikos grupės organizavimą.

Mitterando-Kohl pasitarimai

Paryžius. — Prancūzijos prezidentas Mitterand ir Vak. Vokietijos kancleris Helmut Kohl svarstė tarptautinę padėtį ir abu pritarė naujų JAV vidutinio nuotolio branduolinių raketų atvežimui į Europą, jei Ženevoje nepavyktų susitarti su sovietais dėl tokių raketų apribojimo. Buvo svarstyta pasaulio ekonominė padėtis ir Prancūzijos siūloma nauja pasaulinė valiutos sistema. Paliesti ir Europos Rinkos klausimai. Prancūzija pageidauja, kad Vak. Vokietija įsileistų daugiau prancūzų gaminių.

Prancūzijoje akininkai surengė demonstraciją prieš

Vatikano spauda apie kunigų teismus

Roma. — Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“, gegužės 10 d. laidojo, pirmame puslapyje išspausdino dviejų skilčių pranešimą apie kunigo Alfonso Svarinsko nuteisimą ir kunigo Sigitą Tamkevičiaus areštavimą. Pranešimas atspausdintas stambia antrašte: „Lietuvoje vienas kunigas nuteistas, o kitas — teisiamas“. Įvairios spaudos agentūros, rašo Vatikano dienraštis, pasiremdamos Tass'o agentūros paskelbtais komunikatais, šiomis dienomis pranešė apie Viduklės klebonui kunigui Alfonsui Svarinskui iškeltą teisminę bylą ir jo nuteisimą. Kunigas Svarinskas, toliau rašo Vatikano dienraštis, buvo suimtas šių metų sausio 26 d., apkaltinus jį neteisėta antikoncepcine ir antivalstybine veikla. Byla buvo pradėta nagrinėti gegužės trečią dieną Vilniuje ir užbaigta penktadienį gegužės 6 d. nutiesiant jį septynerius metus kalėti, tai yra maksimaline bausme pagal Sovietų Sąjungos baudžiamojo kodekso 70-ąjį straipsnį, liečiantį antisovietinę agitaciją.

Vis remiantis sovietinės žinių agentūros suteiktomis informacijomis, toliau rašo

Didelė opozicija Šulcso susitarimui

Beirutas. — Libano parlamento patvirtino susitarimą su Izraeliu dėl Izraelio kareivių išvežimo 800 balsais, 11-kai atstovų balsavime nedalyvaujant. Izraelio parlamentas sutartį priėmė 57-6 balsais, 45 susilaikius. Kaip žinoma, Sirija ir PLO susitarimą atmetė ir skelbia kovą prieš tos sutarties įgyvendinimą. Iš arabų valstybių susitarimą viešai parėmė tik Kuveitas ir Egiptas.

Pačiame Libane sutartį kilio smarki opozicija, kuri dabartinei vyriausybei gali pastatyti daug kliūčių. Praėjusį savaitgalį šiauriniame Libane, Zegharta mieste įvyko retas politinių vadų suvažiavimas, kuriame dalyvavo buvęs Libano premjeras Rashid Karami, buvęs prezidentas Franjeih, druzų vadas ir socialistų vadas Walid Jumblatt, komunistų partijos vadas George Hwi. Jie paskelbė steigia Nacionalinį Frontą, kuris smerkia Amerikos įpirštą sutartį, smerkia Izraelio patrulius pietiniame Libane. Šį kairiųjų frontą remia Sirija. Paskelbtas fronto manifestas kaltina dabartinį krikščionių vadą, prezidentą Gemayeli, kuris pasiduoda svetimųjų spaudimui, parduoda Libano interesus, išstato Libaną arabų valstybių opozicijon.

Sirijos spauda rašo, kad šios sutarties priėmimas sukelia Libane naujas civilines kovas, suskaldys tautą, panaikins jos nepriklausomybę ir gali ištinti Libaną iš žemėlapiu, kaip suverenią valstybę.

Belgijos ir Ispanijos sienų. Buvo tikrinami sunkvežimiai ir sunaikinami kaimyninių valstybių žemės ūkio gaminių. Įvyko susirėmimų su prancūzų policija.

Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“, kunigas Svarinskas, kuris jau yra atlikęs šešiolikos metų kalėjimo bausmę, pareiškė įvykusio proceso metu, kad Kybartų klebonas kunigas Sigitas Tamkevičius pritaria jo įsitikinimam. Todėl, remiantis Tass'o agentūra, tribunolas, kuris nuteisė kunigą Svarinską nutarė pakaltinti ir kunigą Tamkevičių neteisėta veikla: šis kunigas taip pat tariamai šmeižęs sovietinę valdžią, kurstęs jaunimą kovoti prieš valdžią ir pažeisti įstatymus.

Abu kunigai — Svarinskas ir Tamkevičius, — toliau rašo Vatikano dienraštis, 1978 metais su kitais įsteigė Lietuvoje Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų komitetą, kuris buvo užsibrėžęs sau tikslą siekti katalikam lygių teisių su ateistais. Tuo tikslu komitetas yra užsiėmęs — atkreipti sovietinės vyriausybės dėmesį į Bažnyčios ir paskirytų tikinčiųjų diskriminavimo faktus, informuoti Bažnyčios vadovybę, o reikaliui esant ir visuomenę, apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje ir kitose sovietinėse respublikose, siekti, kad sovietiniai įstatymai ir jų praktinis taikymas, liečiantis Bažnyčios ir tikinčiųjų reikalus, neprieštarautų tarptautiniam Sovietų Sąjungos susitarimam. Galop, dar vienas komiteto užsibrėžtas uždavinys yra aiškinti kunigams ir tikintiesiems pasauliui jų teises ir padėti jas apginti. Vatikano dienraštis atkreipia dėmesį į tai, jog komiteto steigėjų buvo pabrėžę, kad komitetas veiks viešai ir nesieks jokių politinių tikslų.

Tai pirmas atvejis po maždaug dešimties metų, rašo Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“, kad kunigai Lietuvoje yra apkaltinami ir nuteisiami, remiantis tokiais kaltinimais, kokie yra primetami kunigui Svarinskui ir kunigui Tamkevičiui. Atidūs stebėtojai pagrįstai stato klausimą, kaip išaiškinti tuos du teisminius procesus: ar procesų iškėlimas dviejų kunigams Lietuvoje reiškia jau ir šiaip labai ribotos religinės laisvės susiaurinimą, o gal platesnio masto sugriežtinimą, kuris paliečia ir įsitikinimų laisvę? Tokiais žodžiais Vatikano dienraštis L'Osservatore Romano baigia pranešimą apie kunigo Svarinsko nuteisimą ir kunigo Tamkevičiaus apkaltinimą.

Ilgą Vatikano dienraščio pranešimą apie susidorojimą su dviem kunigais Lietuvoje, antradienį ištisai perspausdino Vatikano radijo dienraštis, Pranešimą arba jo svarbesnes ištraukas dabar perduoda Vatikano radijas įvairiomis pasaulio kalbomis.

KALENDORIUS

Gegužės 18 d.: Jonas I Pop., Julita, Erdvilas, Ryte.

Gegužės 19 d.: Ivas, Prudencija, Gilvinas, Taura.

Saulė teka 5:29, leidžiasi 8:05.

ORAS

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 65 l., naktį 50 l.

SKAUTYBĖS Lankėlas

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KU RAMOVĖ

Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

STOVYKLŲ INFORMACIJA CHICAGOS SKAUTIJAI

Šią vasarą vyks dvi stovyklos: Jubiliejinė stovykla "Aurora" Aurora, Ontario, Kanadoje, nuo š.m. liepos 31 d. iki rugpjūčio 13 d.; ir Chicago tūntų vasaros stovykla Rako stovyklavietėje š. m. liepos 9-23 d.

Registracija

Registracija į abi stovyklas vyks birželio 1 d. nuo 7:00 iki 9:00 v.v. Jaunimo centre, 5620 South Claremont Avenue. Ten pat bus galima ir užpildyti reikalingas sveikatos tikrinimo formas. Klausimams kreiptis pas tūntininkus.

Stovyklų mokestis

Abiem stovykloms bus tas pats stovyklos mokestis: 1) Viena savaitė — 75 dol. asm. 2) Dvi savaitės — 135 dol. asmeniui. Šeimos atleidimai: Jeigu du skautai, es ar daugiau stovyklauja iš šeimos, kiekvienas tos šeimos stovyklaujojas atleidžiamas po 5 dol. už kiekvieną savaitę (maksimumas 10 dol. asmeniui dviem savaitėms), kai visi šeimos nariai moka pilną mokestį ir kartu registruojasi.

Vykimas į jubiliejinę stovyklą

Autobusai į Jubiliejinę stovyklą išvyks šeštadienį, liepos 30 d., 7:00 v.v. nuo Jaunimo centro. Autobusai grįš šeštadienį, rugpjūčio 13 d., į Jaunimo centrą apie 7:00 v.v. Kaina 80 dol. į abu galus; 50 dol. į vieną galą, t.y. iš Chicago į Jubiliejinę stovyklą. Dėvima darbo uniforma. Sumuštinis ir gėrimas pasiimami.

Vykimas į tūntų stovyklą Rake

Autobusai į Rako stovyklą išvyks šeštadienį, liepos 9 d., 7:00 v.v. nuo Jaunimo centro. Autobusai grįš šeštadienį, liepos 23 d., į Jaunimo centrą apie 4:00 v.p.p. Kaina 40 dol. į abu galus. Dėvima darbo uniforma. Sumuštinis ir gėrimas pasiimami.

Bagažas

Šiais metais nebus sunkvežimių vežti bagažai, todėl prašome pasiimti tik po vieną lagaminą, kuris su lovine ir miegamaisiu bus vežamas au-

tobu. Stovyklautojų bagažas sužymimas tokiomis spalvomis: 1) "Aušros Vartai" — geltona; 2) "Kernavė" — žalia; 3) "Nerija" — mėlyna; 4) "Lituanica" — raudona.

Stovyklų lankymas

Viešieji tūntininkai kviečiami apsilankyti stovyklose vidurinių savitųjų metų. Lankantieji stovyklas tūntininkai ir svečiai prašomi susirasti nakvynės moteliųose. Stovyklose nebus vietos ir galimybės gauti nakvynės. Prašome nevesti stovyklautojams nei maisto, nei gėrimų. Valdžios įstatymai draudžia stovyklose laikyti ar naudoti svaiginamuosius gėrimus ar atsivežti šunis.

Chicago tūntų vadovybės

v.s. fil. Liūda Rugienienė jau pasi-
ruošusi laukia sesių ir brolių gegu-
žės 28-30 d. atvykstančių į
„Raguvo“ suvažiavimą Dainavoje.

"VENTĖS" LAIVO SUEIGA

Paskutinė priešstovyklinė "Nerijos" tūnto "Ventės" laivo sueiga įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. 12 val. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visos sesės, tuoj po Dariaus-Girėno lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmių, renkasi maž. salėje. Visos dalyvaujame uniformuotos. Vyks iškilminga sueiga, kurioje įžodžius duos ūdrytės kandidatės ir jūrų jaunesnės kandidatės. Tėveliai, mamytės, močiutės ir seneliai bei kiti šeimoni nariai yra prašomi po iškilmių mokykloje neišsiskirti, bet dalyvauti šioje mūsų sesėms labai svarbioje "Ventės" laivo sueigoje.

Paskutinė priešstovyklinė "Nerijos" tūnto "Ventės" laivo sueiga įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. 12 val. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visos sesės, tuoj po Dariaus-Girėno lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmių, renkasi maž. salėje. Visos dalyvaujame uniformuotos. Vyks iškilminga sueiga, kurioje įžodžius duos ūdrytės kandidatės ir jūrų jaunesnės kandidatės. Tėveliai, mamytės, močiutės ir seneliai bei kiti šeimoni nariai yra prašomi po iškilmių mokykloje neišsiskirti, bet dalyvauti šioje mūsų sesėms labai svarbioje "Ventės" laivo sueigoje.

Paskutinė priešstovyklinė "Nerijos" tūnto "Ventės" laivo sueiga įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. 12 val. Jaunimo centro mažojoje salėje. Visos sesės, tuoj po Dariaus-Girėno lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmių, renkasi maž. salėje. Visos dalyvaujame uniformuotos. Vyks iškilminga sueiga, kurioje įžodžius duos ūdrytės kandidatės ir jūrų jaunesnės kandidatės. Tėveliai, mamytės, močiutės ir seneliai bei kiti šeimoni nariai yra prašomi po iškilmių mokykloje neišsiskirti, bet dalyvauti šioje mūsų sesėms labai svarbioje "Ventės" laivo sueigoje.

Naujos kernavietės. Įžodį davusios paukštytės džiaugiasi pirmais skautiškais kaklaraiščiais ir gėlytėmis.

"KERNAVĖS" TUNTO SUEIGA

Kernavės tūnto paskutinė priešstovyklinė sueiga įvyks šeštadienį, birželio 5 d. Jaunimo centre. Iškilmes pradėsime 9:15 val. ryte Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų sueiga Jaun. centro mažojoje salėje. Visoms sesėms dalyvavimas privalomas. Sueigoje pasveikinsime mamytės ir tėvelius Motinos ir Tėvo dienų proga, todėl labai svarbu, kad mamytės ir tėveliai dalyvautų. Nieko nėra skaudesnio, kaip matyti susigraudinusią sesę su gelele rankoje dalyvių tarpe liūdnai žvilgsniu ieškančią savo tėvų, kuriuos ji norėjo pasveikinti, bet kurie nesitiekė ton sueigon ateiti... Mamytės ir Tėveliai, neapvilkite savo dukryčių. Tėbūnie tai nuoširdi šeimos šventė — dalyvaukime visi!

SKAUTININKŲ DR-VĖS SUEIGA

Gegužės 2 d., 6:30 v.v., nežiūrint lietaus, Chicago skautininkės rinkosi prie Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčios pasirušiusios vykti draugovės sueigon pas sesę Ziną Pocienę gyvenančią už Chicago ribų.

Patogiu M. Kielos autobuse liū pajuodėjom iš vietos, rinkdamos pakeliui gyvenančias seses. Neuzilgo buvom jau vietoj. Tenai mūsų laukė jau ankščiau atvažiavusios sesės.

Draugovės draugininkė Aldona Palukaitienė pradėjo sueigą, sakydama, kad ši sueiga bus iškilmingesnė už kitas suoleigas, nes šiandien "Tėvynės Dukros" žymeniu bus apdovanotos trys sesės. Perskaitė savo sukurto eilėraštį.

LSS Vyriausią skautininkę v.s. Danutę Eidukienę, prisegę žymenis: Halinai Moliejenei, Irenai Vaitienei ir Ievai Paulauskienei. Po to visos pagerbtos sesės dar buvo pasveikintos draugovės vardu. Joms buvo įteiktos gėlytės.

Po sveikinimų, visos susto-

jusios ratu sugiedojom "Ateina naktis". Vėliau vyko mūsų eilinė sueiga. Buvo perskaityti sveikinimai iš v.s. Reginos Kučienės atostogaujantios Australijoje ir iš v.s. Knopfmillerio gyvenančio Floridoje.

A. a. v.s. kun. Stasio Ylos atminimui įnešdama 50 dol., Skautininkų draugovė tapo Skautybės fondo nare. Draugininkė išdalino visoms sueigos dalyvėms „Gabią“ Nr. 2. Vienuolika sesių tuoj užsiprenumeravo šį Sesių koplyčioje. Draugininkė pranešė, kad liepos 1 d. 10 v.r. "Tėviškės" parapijos salėje, 6641 So. Troy, bus visų vietinių ir iš kitur atvykusių skautininkų, kių suejimas. Taip pat ir spalio 22 d. 3 v.p.p. toje pačioje salėje bus visų Chicago skautininkų, kių suejimas.

Kita draugovės sueiga — iškyla bus birželio mėnesyje. Kviečiamas vosos skautininkės ir jų šeimos nariai — rinkti braškių. Data bus paskelbta vėliau. Iki pasimatymo prie braškių rinkimo.

Sesė Br. V-nė.

APIE GAISRUS AUSTRALIJOJE

Australijoje siautusį gaisrų skaudžiai buvo paliesti ir kai kurie lietuviai. Jų tarpe ir skautininko Vaitkaus šeima. Jie neteko namo ir visko, kas jame buvo. Visą praradus, nelengva iš naujo atsikurti, ypač, kad kai kurie dalykai yra nebeatkuriami. Nukentėję nuoširdžiai įvertina paguodos žodį ar bet kokią pagalbą.

Štai trumpa ištraukėlė iš skautininko J. Zinkaus laiško sesei Jelionienei: "Ačiū už pašalpą Vaitkams — 20 dol. Jam persiunčiau pinigų ir laikraščio iškarpa (kaip gavau) ir jis viską gavo. Kalbėjau su jais telefonu. Gyvena jau savajame nūdegusiame sklype — karavane. Sako, kad gaisro metu dėl eukaliptų lapų aliejaus temperatūra galėjo siekti 1500 laipsnių Celsijaus, nes visi "pyrex" indai ištirpo ir susiliedino į vieną gabalą".

Red. pastaba: Dalyvavę Australijoje vykusiame VI-tojoje Tautinėje stovykloje susipažino ne tik su pačia skautininkų Vaitkų šeima, bet patyrė ir jos nuoširdų draugiškumą. Būtų gražu, kad jie prisimintų Vaitkus jų nelaimėje taip pat draugiškumu.

LANKĖSI AUSTRALIJOJE

Chicagočiai skautininkai s. Viktoras, v.s. Regina Kučai ir dukra Viktorija balandžio 12 — gegužės 4 d., lankėsi Australijoje. Jų kelionės tikslas buvo susipažinti su Australija ir N. Zelandija, ten gyvenančiais lietuviais, o ypač, skautais, tėmėmis.

Kučai Sydnejuje aplankė miestą, operą, buvo nuvykę į "Aušros" stovyklavietę, Mėlynuosius kalnus ir susitiko su

visa eile skautų, čiu bei jų vadovų, vių. Laukėsi Canberroje, Melbourne, Adelaidėje, Hobarte ir Aucklande, N. Z. Gegužės 4 d. išskrido iš Sydnejaus namų link, pakeliui sustodami Hawajuose.

Šiuo metu skautišką Kučų šeimą vėl Chicagoje, vėl grįžusi prie savo tiesioginių, skautiškų ir visuomeninių darbų. Kelione Kučai labai patenkinti, ypač malonu buvo susitikti ten gyvenančius draugus, atnaujinti pažintis, užmegzti naujas.

Australija Kučams nėra svetima. Skautininkas Viktoras 1947 m. su pirmuoju Pabaltiečių transportu atvyko Australijon, iš kur po kelių metų emigravo į JAV ir čia sukurė gražią lietuvišką skautišką šeimą su sese Regina Parulyte. Regina Kučienė Australijoje irgi ne pirmą kartą — ji ir sūnus j. ps. Linas dalyvavo VI-tojoje Tautinėje stovykloje, buvo viena iš svarbiausių ton stovyklon kelionės iš JAV organizatorių.

Apie skautininkų Kučų apsilankymą rašo Australijos lietuvių laikraštis "Mūsų Pastogė", atspausdinamas ir gražiai ju nuotrauka.

SKAUTIŠKI IVYKIAI Chicagoje

Gegužės 21 d. — "Ventės" laivo iškilminga sueiga Jaunimo centre.

Gegužės 22 d. — Jaunesniųjų skautų, čiu "Skautorama" Jaunimo centre.

Birželio 1 d. — Registracija į stovyklas (Jubiliejinę Kanadoje ir Rako stovyklą) Jaunimo centre. Nuo 7-9 val. vak.

Birželio 5 d. — "Kernavės" tūnto iškilminga sueiga Jaunimo centro mažojoje salėje.

Liepos 1 d. — skautų, čiu vadovų, vių susiejimas "Tėviškės" parapijos salėje.

Rugėjo 18 d. — "Aušros Vartų" tūnto iškilminga sueiga Jaunimo centre.

Spalio 22 d. — Chicago skautininkų susipažinimo pobūvis "Tėviškės" parapijos salėje.

Washingtonė

Birželio 11-12 d. — sezono užbaigimas, naktinė iškyla visiems; laužas.

Dainavoje

Gegužės 28, 29, 30 d. — "Raguvo" suvažiavimas. Ruošia LS Sesių ir LS Brolių Tautinio auklėjimo skyriai.

Stovyklos

Liepos 9-23 d. — Chicago jaunesniųjų skautų, čiu stovykla Rako stovyklavietėje.

Liepos 24-31 d. — "Ažuolė" ir "Gintaro" vadovų, vių lavinimo mokyklos, Woodland Trails, Aurora, Ontario.

Liepos 31 — rugpjūčio 13 — Jubiliejinė stovykla Woodland Trails Camp, Aurora, Ont., Kanadoje.

Naujos kernavietės. Įžodį davusios paukštytės džiaugiasi pirmais skautiškais kaklaraiščiais ir gėlytėmis.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$47.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$45.00. Foreign countries \$47.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Užsienyje	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Kituri — Amerikoje	\$45.00	\$27.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisydo savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

SKAUTORAMA

Visų Chicago tūntų jaunesniesiems skautams, ėms (paukštytėms, ūdrytėms, vilkiukams ir bebrams), sekmdienį, gegužės 22 d., tarp 10-12 val. r. Jaunimo centre ruošima Skautorama, kurioje visi dalyvauja skiltimis, (kurias vadovai sudaro iš anksto). Vietetai registruojasi pas ps. Marytę Utz, tel. 423-0307. Registracija priimama iki gegužės 1 d.

Dr. Peter T. Brazio perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val: pirm., ketv. ir penkt. 12-5
antr. 12-3; šešt. — tik susitarus

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterių ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligoninė pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477; rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4444
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: Olympick 2-4159
DR. P. KISIŠLIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. VILIJ LABANAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Clear Ridge Medical Center
6745 W. 63 St., Chicago, Ill.
Ofs. tel. 586-2611
Answering Service — 374-4828
Valandos pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą.

Ofs. tel. LU 5-0348; rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
o-8 antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Ofs. HE 4-1818; rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7; šeštadieniais pagal susitarimą

Chicago skautų sueigoje.

Nuotr. V. Tamulaičio

AUKSINĖ SUKAKTIS

„Dariaus ir Girėno gyvenimas ir didvyriškas žygis buvo didelis įvykis lietuvių tautos istorijoje. Jokia tautinė šventė, joks politiškas tautos laimėjimas ar pralaimėjimas arba pavojus Lietuvos valstybei taip nesukrėtė tautos ir jos vadų dvasios, kaip 1933 m. liepos 17 dienos auštantis rytas. Tačiau tas gedulų apsaugą rytas tartum virto naująja mūsų tautos gyvenimo aušrine, kuri brėžė ir žada nušviesti saulėtą Lietuvos dieną. Didysis poetas mūsų tautietis A. Mickevičius pasakė: „Kely suklupusių didvyrių lavonai bus tiltas kitiems prie idealų.“ Darius ir Girėnas tapo patvariausios, amžinos medžiagos tiltu didžion atėitin žygiuojančiai Lietuvai.“ — Taip rašė Petras Jurgėla, vienas didžiausių lakūnų žygio organizatorių ir vėliau jų istorikas, 1935 m. Chicagoje išleistoje knygoje „Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas“ (357 psl.). Taigi artėja liepos 17-ji diena — didvyriškų lakūnų žygio ir jų žuvimo 50 metų — auksinė sukaktis.

Dažnai minime įvairias sukahtis, bet gal dažniau gerbiame save, gyvuosius, vertus ar nevertus viešų minėjimų. Kiek rečiau prisimename mirusius ir žuvusius mūsų tautos didvyrius. Tačiau Darius su Girėnu buvo ir yra tie tautos didvyriai, kurių žygiu dieną kiekvienais metais prisimindavome ir vienu ar kitu būdu paminėdavome. Lietuvoje lakūnų vardais buvo pavadinamos gatvės, aikštės, organizacijų vienetai; jų atvaizdai kabėdavo mokyklose, salėse. Naujagimiai buvo lakūnų vardais krikštijami. Panašiai aprašykū turime ir šieivijoje. Apie lakūnų žygi daug rašo ir teberašo spauda, išleista kelios knygos; poetai jų garbei sukūrė eilėraščius, poetas. Lietuvos paštas ir vėliau mūsų filatelistai išieivijoje jamžino Darių ir Girėną pašto ženkluose; dailininkai sukūrė jų žygi ir žuvimą vaizduojančius paveikslus. Buvo ruošiami lakūnų filmai. Lakūnai liko jamžinti paminkluose, muzikoje, įvairiuose metaliniuose ženkleliuose ir medaliuose. Bet svarbiausia, kad visa lietuvių tauta, tiek tėvynėje tiek išieivijoje, visi mūsų 4 milijonai, o taip pat visi Lietuvos gyventojai kitataučiai, pajuto ypatingą lietuvių tautos didybės bei vienybės jausmą: visi vienodai ir šiltai pamilo amžinybės nusikridusius, bet ne žuvusius didvyrius. Ir šiandien, kaip ten bebūtumėme mes susiskaldę, tėvynėje ar išieivijoje gyvename, laisvi ar pavergti esame, visi vienodai nuosirdžiai mylime Darių su Girėnu ir lenkiame prieš juos savo galvas.

Deja, sekant mūsų organizacijų darbų planus, neatrodė, kad lakūnų žygio auksinei sukaktiai būtūmė tinkamai pasiruošę. Neteko girdėti, kad būtų buvę sudarytas platesnės apimties sukahties minėjimo tarporganizacinis komiteetas. Rodosi dar tebesągyvų tarp „Sparnuotų lietuvių“ knygos autorius P. Jurgėla siūlė išleisti šios knygos paskutinąją laidą ir jos santrauką anglų kalba. Neteko girdėti, kad šis pasiūlymas būtų radęs reikiamą atgarsį. Gerai tad, kad buvęs lakūnas inž. Edmundas Jasiūnas yra paruošęs spaudai specialų leidinį, kurio apimtis mums dar nežinoma. Gal jis pasirodys prieš sukahties minėjimus?

Džiugu, kad Dariaus — Girėno žygio sukahtis nepamirštama ir okup. Lietuvoje. Kad ir labai sunkiomis okupacinėmis sąlygomis, ten šiek tiek pavyko apginti „buržuazinų lakūnų“ garbę. Gal pasirodys vienas kitas straipsnis spaudoje, gal koks leidinys, gal susirinks būrys lietuvių prie lakūnų kapo ir jiems pastatytų paminklo A. Šančių kapinėse.

Beje, kaip praneša sovietinė spauda, Lietuvos kino studijoje sukurta dviejų dalių spalvotas dokumentinis filmas, „Lituanicos sparnai“, pasakojantis apie Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą, jų tragišką žuvimą. Filmo režisierius R. Verba; jis kartu su L. Pangonyte parašęs ir šio filmo scenarijų. Filmo operatorius S. Griškevičius, o redaktorius E. Aukštikalnis. Rašoma, kad filme atkurti autentiški įvykiai, pasinaudota autentiška kino kronikų medžiaga, senomis fotografijomis ir aviacijos veteranų pasakojimais. Filmas būsiąs rodomas Lietuvos kino ekranuose. Kiek tame filme bus išlaikytas istorinis objektyvas, kiek jame bus tiesos ir kiek „socialistinio realizmo“ bei propagandos, galėsime pastebėti tik pamatę tą filmą.

Lenkijos lietuviai jau daugelis metų gerbia lakūnų žuvimo vietą, globoja ir puošia ten pastatytą paminklą. Be abejo, jie ten suruoš lakūnų žygio minėjimą, kurį apvainikuos jau baigiamą gaminti Dariaus — Girėno medaliu. Taigi turime gerų vilčių, kad žygio auksinė sukaktis gražiai pamins visa tauta.

Visus savo sportinius, figūrinius ir tarnybinius skridimus jie apvainikavo Atlanto pergale. Tiesa, ne jie pirmieji perskrido Atlantą, bet jų nukristas kelias iš New Yorko ligi Soldino (žuvimo vietos), buvo tada toliausias, nes siekė 3984 mylias (6411 km). Darius su Girėnu nusikrido dargi kiek toliau, kaip tuo pačiu me-

tu per Atlantą ligi Berlyno skridęs garsus amerikiečių lakūnas V. Postas (3942 mylios, arba 6342 km). Bet Postas skrido nauju, labai geru, greitą lėktuvu, turinčiu puikų motorą, robotą ir kitus naujausius navigacijos prietaisus, kuriuos jam davė JAV-bių karinė vadovybė. Darius su Girėnu viso to neturėjo. Jie skrido senu, kelius kartus taisytą lėktuvėliu; beveik visi jų navigacijos prietaisai buvo pasenę, vartoti. Lakūnų ir Amerikos lietuvių neturtas (tada krašte siautėjo didžiulė ekonominė krizė), neleidė nusipirkti naują modernišką lėktuvą ir jo navigacinius įrengimus. Tačiau ir neturėdami reikiamų prietaisų mūsiškiai labai tiksliai skrido, parodė didelę drąsą, skridami su senais prietaisais, be radijo ir net be parašiutų. (P. Jurgėla, 352 psl.). Visa tai rodo, kad senos žemdirbių tautos sūnus buvo gerai įsisąmoninę aeronautikos bei technikos dalykus. Ir tik nenumatytos labai blogos klimatinės sąlygos — baisi audra privertė lėktuvą nukristi. Beje, įvairiais laikotarpiais atlikti tyrimai ir kūrų skridimo duomenys parodė, kad lakūnai nebuvo vokiečių pašauti, kaip kad retkarčiais būdavo spaudoje ar pokalbiuose užsimenama.

Pirmasis pasaulinis karas pagimdė naujas, tokio pat pobūdžio, valstybes: Suomiją, Lietuvą, Estiją, Latviją, Jugoslaviją, Austriją. Sulaužius 1938 metais Muenchene pasirašytą paktą ir Tautų Sąjungai neturint efektyvių priemonių agresoriams sutramdyti, buvo kirstas stiprus smūgis tautinių valstybių Europai — po karo plačiu mastu pasireiškė okupacija. Nežiūrint visko, prelegento manymu, prasidėjęs noras tautos turėti savas, nepriklausomas valstybes tęsis ir toliau.

Perėjęs prie Lietuvos politinės padėties analizavimo, daktaras pastebėjo, jog okupuotų valstybių laisvės atgavimui yra trys standartinės aplinkybės: karas, revoliucija ir taiki evoliucija. Karui dėl atominių ginklų grėsmės galimybės mažos. Revoliucija šiuo metu taip pat neįmanoma, nes Sov. S. goje yra per du milijonus kadrių, remiančių dabartinį režimą. Šiokių tokių prosvaisčių matyti evoliucijoje. Po Stalino mirties daugiau laisvės krašte, pradėjo vystytis turizmas, korespondencija su užsieniu. Viso to nebando užgniauzti ir Kremlius sostan atsiedęs Andropovas. (Vėliau vienas iš kalbėtojų su tuo nesutiko). Dabartinėse sovietų respublikose ir toliau reikšis didesnis laisvėjimas, subliberalėjimas. Betgi Lietuvai pilnos laisvės galimybės mažos.

Tai kagi išieivijoje turime daryti? Mūsų uždaviniai, kalbė-

to per Atlantą ligi Berlyno skridęs garsus amerikiečių lakūnas V. Postas (3942 mylios, arba 6342 km). Bet Postas skrido nauju, labai geru, greitą lėktuvu, turinčiu puikų motorą, robotą ir kitus naujausius navigacijos prietaisus, kuriuos jam davė JAV-bių karinė vadovybė. Darius su Girėnu viso to neturėjo. Jie skrido senu, kelius kartus taisytą lėktuvėliu; beveik visi jų navigacijos prietaisai buvo pasenę, vartoti. Lakūnų ir Amerikos lietuvių neturtas (tada krašte siautėjo didžiulė ekonominė krizė), neleidė nusipirkti naują modernišką lėktuvą ir jo navigacinius įrengimus. Tačiau ir neturėdami reikiamų prietaisų mūsiškiai labai tiksliai skrido, parodė didelę drąsą, skridami su senais prietaisais, be radijo ir net be parašiutų. (P. Jurgėla, 352 psl.). Visa tai rodo, kad senos žemdirbių tautos sūnus buvo gerai įsisąmoninę aeronautikos bei technikos dalykus. Ir tik nenumatytos labai blogos klimatinės sąlygos — baisi audra privertė lėktuvą nukristi. Beje, įvairiais laikotarpiais atlikti tyrimai ir kūrų skridimo duomenys parodė, kad lakūnai nebuvo vokiečių pašauti, kaip kad retkarčiais būdavo spaudoje ar pokalbiuose užsimenama.

Pirmasis pasaulinis karas pagimdė naujas, tokio pat pobūdžio, valstybes: Suomiją, Lietuvą, Estiją, Latviją, Jugoslaviją, Austriją. Sulaužius 1938 metais Muenchene pasirašytą paktą ir Tautų Sąjungai neturint efektyvių priemonių agresoriams sutramdyti, buvo kirstas stiprus smūgis tautinių valstybių Europai — po karo plačiu mastu pasireiškė okupacija. Nežiūrint visko, prelegento manymu, prasidėjęs noras tautos turėti savas, nepriklausomas valstybes tęsis ir toliau.

Perėjęs prie Lietuvos politinės padėties analizavimo, daktaras pastebėjo, jog okupuotų valstybių laisvės atgavimui yra trys standartinės aplinkybės: karas, revoliucija ir taiki evoliucija. Karui dėl atominių ginklų grėsmės galimybės mažos. Revoliucija šiuo metu taip pat neįmanoma, nes Sov. S. goje yra per du milijonus kadrių, remiančių dabartinį režimą. Šiokių tokių prosvaisčių matyti evoliucijoje. Po Stalino mirties daugiau laisvės krašte, pradėjo vystytis turizmas, korespondencija su užsieniu. Viso to nebando užgniauzti ir Kremlius sostan atsiedęs Andropovas. (Vėliau vienas iš kalbėtojų su tuo nesutiko). Dabartinėse sovietų respublikose ir toliau reikšis didesnis laisvėjimas, subliberalėjimas. Betgi Lietuvai pilnos laisvės galimybės mažos.

Tai kagi išieivijoje turime daryti? Mūsų uždaviniai, kalbė-

AKTUALIOS POLITINĖS TEMOS

Tokiu pavadinimu balandžio 17 d. Sv. Andriejaus parapijos salėje, Philadelphiajioje, įvyko Lietuvių demokratų sambūrio suruoštas simpoziumas. Jo tikslas, kaip rengėjai teigė, išjudinti išieivijos lietuvių aktyviam dalyvavimui JAV-bių politiniame gyvenime, nes, esant pasyviems, niekas nesiryžta ginti mūsų opijų reikalų.

Simpoziume dalyvavo keturi lietuviškame gyvenime plačiai žinomi asmenys: dr. Bronius Kaslas, Vladas Būtenas, Amerikos Balso radijo bendradarbis Washington, Algimantas Gečys ir Rimas Česonius.

B. Kaslas nagrinėjo temą, pavadintą „Lietuvos laisvės perspektyvos Europos politinėje mozaikoje“. Europa, anot kalbėtojo, prieš kelis šimtus metų buvo fantastiška. Vokietijoj egzistavo daugiau kaip 300 atskirų valdų. Tai kuni-gaiktijos, dukatai, vyskupijos ir t. t. Panaši padėtis buvo ir Italijoj. Panaikinus Šventąją Romos imperiją, pradėjo reikštis ir tautines valstybes susijungimas, kuris labai aktualus yra iki šių dienų.

Pirmasis pasaulinis karas pagimdė naujas, tokio pat pobūdžio, valstybes: Suomiją, Lietuvą, Estiją, Latviją, Jugoslaviją, Austriją. Sulaužius 1938 metais Muenchene pasirašytą paktą ir Tautų Sąjungai neturint efektyvių priemonių agresoriams sutramdyti, buvo kirstas stiprus smūgis tautinių valstybių Europai — po karo plačiu mastu pasireiškė okupacija. Nežiūrint visko, prelegento manymu, prasidėjęs noras tautos turėti savas, nepriklausomas valstybes tęsis ir toliau.

Perėjęs prie Lietuvos politinės padėties analizavimo, daktaras pastebėjo, jog okupuotų valstybių laisvės atgavimui yra trys standartinės aplinkybės: karas, revoliucija ir taiki evoliucija. Karui dėl atominių ginklų grėsmės galimybės mažos. Revoliucija šiuo metu taip pat neįmanoma, nes Sov. S. goje yra per du milijonus kadrių, remiančių dabartinį režimą. Šiokių tokių prosvaisčių matyti evoliucijoje. Po Stalino mirties daugiau laisvės krašte, pradėjo vystytis turizmas, korespondencija su užsieniu. Viso to nebando užgniauzti ir Kremlius sostan atsiedęs Andropovas. (Vėliau vienas iš kalbėtojų su tuo nesutiko). Dabartinėse sovietų respublikose ir toliau reikšis didesnis laisvėjimas, subliberalėjimas. Betgi Lietuvai pilnos laisvės galimybės mažos.

Tai kagi išieivijoje turime daryti? Mūsų uždaviniai, kalbė-

BRONIUS VASKAITIS

tojo manymu, kulkūs, bet labai reikšmingi: konsoliduoti, išlaikyti ir palikti lietuviškas institucijas ateitčiai. Reikia įsiamžinti emigracijoje. Pageidavo, kad būtų išlaikytos trys pagrindinės politinės partijos (socialdemokratų, krikščionių demokratų ir liberalų), nes jos ir ateities Europoje bus geriau supratos.

Amerikos Balso ir jo poveikis Lietuvai

Šią temą gvildeno V. Būtenas. Apie Amerikos Balso (AB) radiją iki šiol žinios buvo gana šykščios. Ten dirbantieji vengdavo ir dabar vengia kiek plačiau apie jo veiklą kalbėti. Nemažai šviesos į šį reikalą įnešė prelegentas, jau apie 5 m. ten besidarbująs.

Kada karo metu, anot kalbėtojo, Hitlerio ir Mussolinio plačiu mastu buvo varoma fašistinė propaganda, Amerika šioje srityje buvo beginklė. Šio krašto valdžia susigriebė tik 1941 m. ir įsteigė AB. Po 10 metų, tai yra 1951 m., istorinė vasario 16 jis pirmą kartą prabilo į Lietuvą. Nuo minėtos dienos (jau 32 m.) kiekvieną dieną be pertraukų AB transliuoja programas ir mūsų pavergtą tėvynę. Šiuo metu radijas neįsiskaitytomis žiniomis aprūpina veik visą pasaulį. Programas transliuoja, įskaitant ir anglų, 43 kalbomis. Šiuo metu agentūros metinis biudžetas sudaro 141 mil. dolerių.

AB lietuvių tarnybos štabe dabar dirba 9 asmenys. Turi po tris programas per dieną. Jos Lietuvoje girdimos 6 bei 8 val. vak. ir 6:15 val. ryte. Už paskutinąją laidą turime būti dėkingi prez. Carteriui, nes ji buvo įmanoma, kai leido prailginti laiką. Laidų turinys: naujausios pasaulio žinios, politiniai komentarai, įvykiai iš Amerikos gyvenimo ir 25 proc. visų savaitinių programų eiklams etniniais reikalams. Tai informacija, pasikalbėjimai, reportažai. Apskaiciuojama, jog savaitinių programų klausosi apie 750,000 Lietuvos gyventojų. Kai kurie svarbesni pranešimai klausytojų užrašomi į juosteles, kurios eina iš rankų į rankas. Lietuvoje besilankantieji ir iš ten atvykusieji vieningai pambržia, kad laidas, šalia kitų, stropiai klauso aukštesnieji partijos bei valdžios pareigūnai ir tenykščiai saugumo darbuotojai. Mat, jiems įdomu iš užsienio šaltinių patirti, ar nebrakša jų sostai. Stalino laikais už užsienio radijo klausymą grėsė kalėjimas ar Sibiras.

Dabar gali klausyti, tik neturi teisės skelbti viešai, ką girdėjai.

Lietuviškos laidos, pakilusios iš Washingtono per satelitus perduodamos skirtingomis bangomis. Maskva dar nėra pajėgi visų jų sutrukdyti. Klausytojai pastebėjo, kad viena banga yra trukdoma, suka kita, kol suranda tokią, kurios sovietai nepajėgia užgožti. Radijo laidos perduodamos penkiomis skirtingomis bangomis.

Būtenas kelis kartus pabrėžė, kad AB Lietuvos ir kitų šalių nelaisvina, nekursto sukilimų, o tik pateikia objektyvias informacijas, kas vyksta pasaulyje ir laisvųjų lietuvių gyvenime. Suminėjo nemažai pavyzdžių, gautų laisvųjų lietuvių lankiusių pasisakymų, iš kurių aiškėja, kad AB pavergtųjų susidomėjimas yra didelis. Pridėjo, jog Vatikano, Laisvės ir AB radijai daug prisidėjo, kad mūsų tauta tebėra gyva. Baigdamas padėkojo buvusioms ir dabartinėms Amerikos valdžioms bei kongresui už paramos teikimą.

Laisvinimo veiksniai ir šių dienų aktualijos

Šią temą gvildeno mūsų visuomeninėje ir politinėje srityse plačiai besireiškias Algimantas Gečys, respublikonas, kartu ir nuosirdus demokratų bičiulis. Veiksnių (LB, Altos Vliko) veiklą, kalbėtojo manymu, turi apspėsti dabartinė politinė situacija. Žvelgiant iš šių dienų perspektyvos, matome tendenciją grįžti į šaltojo karo laikus. Andropovo asmenyje turime kietos linijos šalininką. Sustiprinta sprespauda Sov. S-goje, Helsinkio susitarimų vykdymą sekti įsikūrusios grupės Lietuvoje, Maskvoje, Armenijoje yra užgniauztos. Laisvėjimo sąjūdis Lenkijoj palaužtas.

Iš kitos pusės, pasak prelegento, demokratines valstybes antisovietinis nusistatymas stiprėja ir tai lengvina galimybes mūsų laisvinimo veiksmams efektingiau reikštis. Prancūzija remia branduolinių ginklų įvedimą į demokratines Europos valstybes. Pati prieš kelias dešimtis metų išstojusi iš NATO, šiais metais leidžia Paryžiuje turėti minėtos organizacijos konferenciją. Nors ir turėdama ministrų kabinetę komunistų, ji kur kas stipriau yra nusistatčiusi prieš Sov. S-gą, negu prieš ankstesnių vyriausybų. Vak. Vokietija, valdžią perėmus krikščionims demokratams, užėmė aiškią antikomunistinę liniją ir pasiryžusi branduolinių ginklų raketo-

mis stiprinti NATO. Anglija JAV-bių pusėje. Socialistinė Ispanija remia raketų įvedimą. Italijos komunistai pasisako už NATO reikalingumą. Prez. Reaganas ginkluoja Ameriką, stiprina žvalgybos įstaigas, propaguoja antikomunistinę retoriką. Pasaulinė situacija mūsų veiksmams plačiau atidurdur pas laisvojo pasaulio vadovus, įvairias valdžios institucijas. Palankią pasaulinę situaciją mūsų veiksniai nedelsiant turėtų išnaudoti, kad sustiprintų Lietuvos laisvinimo pozicijas prieš konfrontacijai pereinant į naujos rūšies detantės politiką.

Sie yra aktualiausi uždaviniai, kuriems laisvinimo veiksniai turėtų teikti svarbiausią dėmesį. Siekti, kad Lietuvos diplomatinė tarnyba būtų atnaujinta ir jos veikla sustiprinta. Prez. Carterio padarytas sprendimas, kad ir mūsų Diplom. tarnyba gali būti įvesti nauji žmonės, nėra panaikintas ir prez. Reagano. Tik reikia juo neatidėliojant pasinaudoti. Atstovybės pastatas Washingtono turi būti restauruotas taip, kad teiktų malonų vaizdą jame besilankančioms. Reikia pasirūpinti, jog archyvas būtų išlaikytas ir sudarytos galimybės juo naudotis moksliniams tyrinėto-jams.

Liesdamas veiksmų darbe sričių konsolidaciją, pareiškė, kad sujungti į vieną laisvinimo veiksmų galimybių nėra. Betgi būtų galima po vienu stogu atlikti kai kuriuos specifinius darbus. Užuo turėjus LB, Altai, Vikui savas informacijos institucijas, užtektų vieno organo, kuris būtų išlaikomas tų trijų pagrindinių veiksmų. Po tokiu stogu galėtų koncentruotis ir veikla žmogaus teisių srityje.

Laisvinimo veiksniai, simpoziumo dalyvio manymu, turi stipriau remti Lietuvoje vykstantį rezistencijos sąjūdį. Aprūpinti magnetofonais, multiplikavimo mašinomis, rašomosiomis mašinėlėmis, mokslo veikalais, susijusiais su Lietuva. Pastebėjo, jog prieš kelerius metus rezistentai kreipėsi į LB prašydami enciklopedijos tomo, kuriame yra sukoncentruota medžiaga apie Lietuvą. Nepakankamai rūpinamasi nuo režimo nukentėjusiais šeimos nariais. (Vėliau įvykusiose diskusijose buvo konstatuota, kad šiam reikalui dideles sumas išleidžia Balfas). Religinė šalpa, pasak kalbėtojo, yra aktyvi, bet ji daugiausia ribojasi kunigų rūmimu.

Liesdamas OSI įstaigos metamus kaltinimus išieivijos lietuviams, Gečys pabrėžė, kad tai yra KGB bandymas išieivi-

ją diskredituoti, mūsų laisvinimo veiklą sužlugdyti, mus sukiršinti bei demoralizuoti. Pareiškė, kad, kas iki šiol daroma, nėra pakankama. Sudarymas tuo klausimu rūpin-tis organizacijos, turinčios veiksmų palaiminimą, gaudančios iš jų po 1,000 dol. ir kalbėtojus siunčiančios į gausnes mūsų kolonijas, nėra pakankama. Svarbu, kad greitai būtų pasamdytas garsus Amerikos konstitucinės teisės specialistas advokatas. Tas advokatas turėtų įrodyti, kad, kas yra vykdoma teisingumo ministerijos, prieštarauja JAV-bių konstitucijos dvasiai. Reikėtų užmegzti ryšius su organizacijomis, besirūpinančiomis žmogaus teisėmis: Civil Liberty Union ir U. S. Commission on Civil Right ir prašyti jų pagalbos. Kalbėtojas nurodė porą pavyzdžių, kur pirmoji organizacija, nors kartais laikoma ruožava, pagelbėjo, kada buvo pažeistos civilinės teisės. Šiuose reikaluose turėtume veikti, kiek įmanoma, bendrai su latviais, estais, ukrainiečiais ir net vokiečiais. Finansinės paramos pirmiausia turėtų būti daiktai, kuriais būtų galima pakeisti būdų prieti ir prie turtingų amerikiečių bei arabų organizacijų.

Baigdamas kalbėtojas pabrėžė, jog reikėtų surasti mums palankų, žinomą amerikietį istoriką ir prašyti, kad jis paruoštų apybraižą, kurioje atsispaidentų Lietuvos stovis, kada Rytų Europoje buvo naikinami žydai. Tokie dokumentinė medžiaga turėtų būti didelį svorį, kai susiduriama su amerikietiškomis institucijomis bei aukštais pareigūnais. Pasisidžiaugė, kad Philadelphiajioje gyventojai vis aktyviau įjungia ir abi šio krašto politines partijas.

Baigdamas kalbėtojas pabrėžė, jog reikėtų surasti mums palankų, žinomą amerikietį istoriką ir prašyti, kad jis paruoštų apybraižą, kurioje atsispaidentų Lietuvos stovis, kada Rytų Europoje buvo naikinami žydai. Tokie dokumentinė medžiaga turėtų būti didelį svorį, kai susiduriama su amerikietiškomis institucijomis bei aukštais pareigūnais. Pasisidžiaugė, kad Philadelphiajioje gyventojai vis aktyviau įjungia ir abi šio krašto politines partijas.

Demokratų prezidentiniai kandidatai

Šį reikalą referavo Rimas Česonius, jau seniai aktyviai besireiškias amerikiečių demokratų partijoje ir mūsų reikaluose pasiekęs gana didelių laimėjimų. Kas liečia 1984 m. prezidentinius rinkimus, jo manymu, šiuo metu, remiantis Gallup Poll paskutiniais apklausinėjimais, pirmąja du kandidatai: Walter Mondale ir John Glenn. Už pirmąjį pasisakė 32 proc. apklaustų demokratų, o už pastarąjį — 12 proc. Kalbėtojas į abu pažvelgė iš pozityvios ir negatyvios pusės.

Mondale yra didelis žmogaus teisių gynėjas, daug prisidėjo prez. Carterio valdymo laikais prie tautinių grupių štabo įsteigimo Baltuosiose rūmose, gerai pažįsta lietuvius, nes su mūsų delega- (Nukelta į 4 psl.)

DUOBĖS

JURGIS JANKUS

57

— Kai man pasisakė, ir aš to paties klausiau. Sakiau: „Danute, kodėl? Ką pasakysi Jonui? Kaip tavo galva taip susisuko?“ Ji ilgai nieko neatsakė. Abi sėdėjom ir tylėjom. Aš žūrėjau į ją ir kantriai laukiau, o ji žūrėjo pro langą. „Nesusisuko, Vytute“, — prašneko. „Nė kiek nesusisuko. Tik turbūt taip reikėjo. Manai, kad man Jonulis negaila? Taip gaila, kad nors rėk. Ką pagalvos ir ką darys, kai sužinos. Mačiau, koks tada buvo linaminyje, ir koks, kai ejom namo. Užtat bijojau ir parašyti, kas atsitiko. Ir tau bijojau pasakyti. „Argi tu jo nemylejai? — jterpiau. — Tik taip pažaidei? Danute“, — dar pridėjau supykusi, bet ji net akių nenuleido.

„Nežinau. Turbūt, kad nemylėjau. Buvom taip labai suaugę. Jis visada patiko labiau, negu kuris nors kitas vyras, o kai su Antanu taip atsitiko, nulėkiau jam į glėbį, kaip laivelis iš audringos jūros ir uosto saugumą. Visiškai nuosirdžiai galvojau, kad ji tikrai myliu, kol nesutikau Vytienio. Sutikau, ir kaip ugnis visą nudegino. Su Antanu vargu ar būčiau galėjusi iškęsti metus, bet su Jonu būčiau galėjusi visą gyvenimą nugyventi. Ir būčiau tikėjusi, kad esu laiminga“. „O dabar?“ — nepaleidau. „Dabar? Koks keistas tavo klausimas. Dabar esu taip laiminga, kaip tik begaliu. Kai buvau su Jonu, rūpinuosi, kaip išeis su tėvais, visada galvodavau apie tėvą, apie motiną ir apie tėvą. Be jų su viduje buvo tuščia vieta, kurios Jonas nepripildė, o dabar jokios tuštumos nėra. Žinau, kad yra tėvai, žinau, kad esi tu, visus myliu, bet kitaip. Jie nebegriausia širdies“. „Nebegriausia ne Jonulis?“ — mėginu padilginti. Norėjau išsibarti, susikapti, bet ji net nemirktelėjo.

„Nebegriausia. Tik nesmaugu, kad laikiau jį patamsy. Jutau, kad reikėjo parašyti seniai. Tuoj, kai tik sutikau Vytienį. Negalėjau. Bijojau, kad galiausiai sužestai. Bijojau, kad jis gali mesti viską ir parlėkti. Kaip praeitą rudenį“. „Parlėkė ir išgelbėjo“, smeigiau, „o tu?“

„Bet ji“, žinau, žinau, Vytute, žinau. Geriau žinau, negu kas kitas, užtat ir negalėjau. Laiskus rašiau retai, paprastus, vėsius, lyg jokios šilumos neturėčiau. Sakiau, darbu užsiėmęs primirš, nuaugs“. „Kaip užveržta karpa“, dūriau. „Sakyk, kaip nori“, atsipyry. „bet aš jį branginu, kaip draugą ir visada branginsiu, bet nemyliu. Dabar žinau, kad ir nemylėjau, tik taip buvau susimaišiusi“. „Dabar ėmei ir atsimaišei!“ „Tikrai atsimaišiau. Ir gerai, kad laiku. Kas būtų atsitikę, jeigu tada, kai atbėgau studijuoti, būtūm su Jonu nuėję pas tą patį kunigą Tumą? Jis ir mudu būtų sutuokę, o paskum būčiau sutikusi Vytienį. Žinau, kad būčiau sutikusi. Kas būtų buvę tada? Kaip galvoju dabar, Jono nebūčiau metusi. Gal ir tikrai nebūčiau, bet ar būčiau galėjusi išlikti jam ištikima? Su tokiu degimu širdy. Nežinau. Gal. Bet kokia kancios kaina tą būtų reikėję pirkti. Pagaliau ne tai svarbu. Ar vienaip būtų išėję, ar kitaip, kancija vistiek būtų buvusi ta pati. Kiti gali šnekėti, ir šnekėtų, visai, juk kancija ne jų. Kas kitas tavo kanciją gali išmatuoti ir pasverti? Ar bent tik suprasti? Ar tu, Vytute, galėtum? Tu mano dvynukė. Juk negalėtum. Tai ką bešnekėti apie kitus“. „O kaip su Jono kancija?“ — jterpiau pagavusi progą.

„Kaip jis? Ar jis seno medžio gabalas? Gal mozeris, kurio tėvas tau baldus puošė? Norėtum ir tu jo draugystę pasipuosti? Laikyti arti, ar ne? Ranka pasiekiamą? O gal dar arčiau, negu ranka?“

„Vite, nutilk“, sušuko, kaip niekada jos šaukiančios nebuvau girdėjusi. Maniau, kad susikibim į plaukus. Nesusikibom. Apsiodžiavom, paskum apsikabinusios išsiverkėm, bet aš vistiek taip palikti negalėjau. „O jeigu Jonas čia atsiastų šiandien ir atsiastotų šalia tavo Vytienio, ar tu nesusivyruotum?“ — paklausiau visiškai paprastai, bet ji valandėlę tik galvą purtė. Purtė taip, lyg svertų, lyg lygintų, ir aš net ėmiau bijoti, kad nepasakytų: „Pervėlu. Po laiko. Kur buvai pirma? Kodėl neatėjai ir tada to nepasakei?“

„Bet ji pasakė: „Ne. Taip niekada nebus. Manai, kad aš nelyginau? Jonas gal ir gražesnis, ir fiziškai stipresnis. Vytienis prieš jį tik viščiukas, bet kitoks. Jis traukia. Taip traukia, kad negali atsisplėsti. Manai, kad nemėginau? Vienu tarpu net norėjau rašyti Jonui, kad atliktų savo mergaitės gelbėti. Neparašiau. Ir gerai. Vistiek nieko iš to nebūtų išėję. Visam gyvenime turbūt geriausia sprendimą padariau, kad neparašiau. Iš to tik daugiau skausmo ir vargo būtų buvę. Su Vytieniu iš pirmo pasiėmėjimo sutapom taip, lyg krūvon suaugę ir gimę būtūmė“. Ilgas Vitalijos šnekėjimas ramino. Ir ne tik ramino. Tam seserų dialoge jutau, kad nesu visiškai vienas. Jutau, kad ne visiškai esu išmestas.

— Kas tas Vytienis? — paklausiau jau visiškai pusiausvyrą atgavęs.

Staiga panorau sužinoti, kas tas „viščiukas“ su tokia nengalima traukos jėga.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

RENGINIAI

BIRŽELIO TRĖMIMU MINĖJIMAS

Baisiojo birželio, kuris Lietuvos istorijoje pasiliks vienu iš baisiausių, kada rusai ištrėmė dešimtis tūkstančių lietuvių: kūdikių, vaikų, gimdančių motinų, senelių ir kito amžiaus lietuvių į baisųjį Sibirą, minėjimas Bostone įvyks birželio 19 d., sekmadienį. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. BOSTONE, 10:15 val. ryte bus atšaukiamos šv. Mišios už tuos visus kankinius, o po Mišių, salėje po bažnyčia vyks minėjimas. Kalbės dr. Algirdas Budreckis, meninę programą dalį atliks solistas Benediktas Povilavičius, akompanuos komp. Jeronimas Kačinskis. Po visos programos bus kavutė.

Visi dalyvausime šv. Mišiose ir minėjime salėje. Juk tie baisūs įvykiai palietė visas lietuvių šeimas ir visą lietuvių tautą. To mes niekada negalime užmiršti, turime rodyti savo vaikams ir net kitatautaiams.

Rengia Lietuvių B-nės Bostono apylinkė.

ATŠVENTĖ 90 METŲ AMŽIAUS SUKAKTĮ

Senesnės kartos ateivis Feliksas Zaleskas, kuris buvo vadinamas "Dzūkų Karaliu", balandžio 25 d. atšventė 90 metų amžiaus sukaktį. Feliksas Zaleskas savo jaunystėje buvo labai aktyvus lietuviškame gyvenime. Su "Dzimdzi-drimdzi" grupe yra apkeliavęs visas didesnes lietuvių kolonijas. O prie naujų ateivių irgi buvo aktyvus. Buvo vienas iš rėmėjų Laisvės Varpo radijo valandėlės ir kita. Veiklus Vyčių narys. Taip pat narys So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos. Tačiau prieš keletą metų sunkiai susirgo, ilgesnį laiką gulėjo ligoninėje, o kiek vėliau sugrįžo į namus ir yra savo dukros — mokytojos Florence labai gražiai globojamas. Už tat jau veik niekur ir nebepasirodo. Sukaktį atšventė savo dukterį, sūnaus ir vaikų būryje.

Linkime mielam Feliksui Zaleskui stiprybės ir Dievo palaimos sulaukti ir 100-jo gimtadienio.

APIE LIETUVIUS SPORTININKUS BOSTONE

Amerikiečiams, ypač jauniui sportas yra svarbi jų gyvenimo dalis. Pasižiūrėjus į sporto aikštes-stadionus, kada vyksta kokios nors rungtynės, matai didžiausias minias žmonių. Lietuvoje ir mes jau buvom pamėgę krepšinį, futbolą-soccer ir pan. O čia Amerikoje bent vyresnieji mažai domimės sportu.

Bostone turime skautų-skaucų sporto klubą "Grandj". Rodos, kad jie žaidžia krepšinį, tinklinį ir ledo ritulį — hockey. Tačiau mažai, tur būt, kas žino, kad toks klubas yra ir kad jie sportuoja. Ledo ritulį jie pradėjo prieš kokius aš-

tionierius metus. Treniruotis išvykdavo kur nors ant ežero. Paskutiniu metu ir treniruotėms bei žaidimams jau nuomoja spec. ledo rituliui žaisti aikštes. Jau dalyvauja ir varžybose su lietuvių komandomis. 1982 metų sezono rungtyniavo su Toronto ir Detroito komandomis. Laimėjo Toronto, o Bostonas liko 2-je vietose. Š. m. balandžio 9 d. rungtynės vyko Wellesley kolegijoje. Taip pat dalyvavo Toronto, Detroitas ir Bostonas. Pasekmė ta pati. Toronto 1-mą, o Bostonas 2-rą vietą. Gegužės 14 d. jie vėl dalyvavo rungtynėse Toronte.

Sios ledo ritulio komandos vadovu yra Šarūnas Norvaiša, o komandos kapitonas Arūnas Kleinas. Ateinančiam sezonui teniruotes pradės apie rugsėjo mėnesio pabaigą. Jie taip pat kviečia jaunimą, kuris nori žaisti ledo ritulį, susisiekti su komandos vadovais. O jei būtų sudaryta stipresnė komanda, tai gal galėtų ir su amerikiečiais ne profesionalais žaisti.

KOMP. JERONIMO KAČINSKO KŪRINIAI

Komp. Jeronimo Kačinsko Lietuviška Siuita Bostone buvo atlikta keturis kartus. Bostono konservatorija tą kūrinį ketina įtraukti į savo kamerinių koncertų seriją. O gegužės 5 d. be šio kūrinio buvo dar atliktas komp. J. Kačinsko Saksofonų kvartetas Nr. 1.

A. + A. PETRUI GURINUI

mirus,
žmonai Nijolei, sūnui Pauliui, tėvams
Jadvygai ir Aleksandrui Gurinams ir
Norvilų šeimai reiškiamo gilią užuojautą.

CECILJA ir MARTYNAS JANUSEVIČIAI
ir šeima

A. + A.
NORBERTUI KULIKAUSKUI mirus,
reiškiamo giliausią užuojautą žmonai Liudvikai, dukrai Gražinai ir jos šeimai.

ONA KILIKAUSKIENĖ ir šeima
Chicago, Illinois

A. + A. Mjr. PETRUI STAREVIČIUI mirus, liūdinčius žmoną Eleną, dukrą Ireną ir žentą Eugenijų Vilkus su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

JANINA ir BALYS MILAKNIAI

Birželio 5 d. Joe Casper išrinkimui į School Committee renginys So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos salėje.

Gegužės 22 d. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos metinis koncertas-balius ir 100-čio Jono Kasmausko pagerbimas.

Birželio 19 d. Baisiojo birželio minėjimas. Pradžia 10:15 val. ryte Šv. Petro bažnyčioje.

Rugsėjo 14 d. Minkų radijo valandėlės 49 metų sukaštuvinis piknikas-gegužinė Romuvos parke Brocktone.

Spalio 1 d. Kultūrinis subatvakaris Tautinės Sgos namuose So. Bostone.

Lapkričio 27 d. Jono Vana-gaičio šaulių kuopos 25 metų sukaštės minėjimas So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos salėje.

KO DIKTATORIAI BIJO LABIAU UŽ ŠAUTUVĄ

Jei Amerikoje bandoma įvesti šaunamųjų ginklų registraciją ar net konfiskaciją, tai komunistinėje Rumunijoje kontroliuojamos... rašomosios mašinėlės. Nuo balandžio 28 d. ten įsigaliojo naujas potvarkis, pagal kurį visiems piliečiams įsakyta užregistruoti asmenines rašomąsias mašinėles. O politiškai nepatikiams ir buv. kriminaliniams nusikaltėliams jas iš viso draudžiama turėti. Mat, pastaruoju metu diktatūrinėje Rumunijoje labai pradėjo plisti pogrindžio spauda.

FRANK ZOGAS

Midland Federal Savings and Loan bendrovės
pirmininkas ir Direktorių pirmininkas

Gyveno Oak Brook, Illinois.

Mirė gegužės mėn. 16 d., 1983 m., sulaukęs 62 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Catherine (pagal tėvus Bernat), 3 sūnūs: Robert, marti Jane, Charles ir Paul, duktė Susan, 1 anūkė Anna, 3 seserys: Anna Rymas, Frances Schissel ir Agnes Sotek, 2 broliai Stanley ir Edward, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Lithuanian Chamber of Commerce.

Kūnas pašarvotas Evans koplyčioje, 9837 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, Illinois. Lankymo valandos trečiad. ir ketvirtad. nuo 2 iki 9 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. Vandergriff, Pennsylvania.

Nuliūdė: Žmona, sūnūs, duktė, marti, anūkė, broliai ir seserys.

Laid. direkt. John Evans, Jr., tel. 422-2000.

Mylimam vyrui ir tėveliui

A. + A. VACLOVUI TALLAT-KELPSAI

mirus, jo žmonai STASEI, SŪNUMS ir DUKROMS bei jų SEIMOMS giliausią liūdesio valandose reiškiamo nuoširdžiai užuojautą.

PARAMOS SAVININKAI IR
TARNAUTOJAI

A. + A. VACLOVUI TALLAT-KELPSAI

mirus, neapsakomo skausmo valandoje žmonai, buv. Telsių gimnazijos mokytojai STASEI TALLAT-KELPSIENEI su SEIMA ir ARTIMIESIEMS nuoširdžiai užuojautą reikšdami dalinamės liūdesiu.

BUV. TELSIŲ GIMNAZIJOS MOKINIAI

A. + A.
VYTAUTUI KRIKŠČIUKUI mirus,
nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną, LTI narę ir kursų lektorę STASĘ TALLAT-KELPSIENĘ ir jų dukras, LTI nares, DALĘ ir JANINĄ.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO
CHICAGOS SKYRIUS

A. + A.
VYTAUTUI KRIKŠČIUKUI mirus,
VINCEI PLIOPLIENEI mieliems grandiečiams RASAI, ALGIUI ir VITUI bei ARTIMIESIEMS gilią užuojautą reikšdami dalinamės liūdesiu.

TAUTINIO MENO ANSAMBLIS
GRANDIS

A. + A. ROMUI PALUI mirus,
tėvams DIANAI ir RIMUI, seseriai DINAI ir GIMI-NEMS reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimę.

ALGIS ir VIOLETA PAULIAI
EDMUNDAS ir VIRGINIJA PAULIAI
VIRGIUS ir ROMA NORKAI

VYTAUTUI KRIKŠČIUKUI mirus,
gilią užuojautą reiškiamo brolienei Aldo-nai, jos šeimai, mamytei, broliams ir sesutei su šeimomis.

V. PLIOPLIŲ ŠEIMA

DRAUGAS, trečiadienis, 1983 m. gegužės mėn. 18 d.

A. + A. ANNA DEVEIKIS

Gyveno Cicero, Illinois.

Mirė Oak Brook, Ill., gegužės 16 d., 1983 m., sulaukus 88 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Ziezmariuose. Amerikoje išgyveno 72 m. Pasiliko dideliame nuliūdime 2 dukters: Frances Nash, žentas Charles ir Ann Jirka, žentas Robert, 9 anūkai, 11 proanūkų ir 1 pro-proanūkas, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį nuo 2 iki 9 val. vak.

Petkaus koplyčioje, 1410 S. 50 Avenue, Cicero, Illinois.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 19 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimine, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė: Dukters, žentai, anūkai ir proanūkai.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 863-2108.

A. + A. PETRUI GURINUI mirus,
gilią liūdinčius žmoną Nolą, sūnų Paulių, tėvus Jadvygą ir Aleksandrą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimę.

VARNAS MONTESSORI CENTRO
DIREKTORIAI IR PERSONALAS

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69 Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienr. "Draugas".

LIETUVIŲ FONDO FEDERALINIS KREDITO KOOPERATYVAS AKTYVAI \$3,300,000

KASOS VALANDOS:

5-17-83 MOKA UŽ:

MARQUETTE PARKE
2422 W. 67th St. Treč. 12-6
Chicago, IL 60629 Šešt. 10-12
Tel. 737-2110

CICERO
1445 So. 50th Ave. Ketv. 3-6
Cicero, IL 60650 Šešt. 10-12
Tel. 656-2201

BURR RIDGE (Prie Lemonto)
475 Frontage Rd. Ketv. 1-6
Burr Ridge, IL
Tel. 887-0757

Einamąją Sąskaitą 8%
90 Dienų Certifikatus (min. \$2,500) 8.2%
Vienierių Metų Certifikatus (min. \$1,000) 9.1%
Trejų Metų Certifikatus (min. \$2,500) 9.7%
Šešių Mėnesių Certifikatus (min. \$2,500) 8.7%
* Procentai keičiasi kas savaitę.
IRA — pasirinkimas: 90 dienų, Vienierių
Metų ir Trejų Metų.

PASKOLOS:

Asmeninės nuo 11%
Namų (Mortgages) nuo 11.5%
* Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

APLINK MUS

× Amerikos Lietuvių Vargoninkų - Muzikų sąjungos seimas bus šių metų liepos 4 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, Chicagoje. Seimą pažadėjo globoti parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas. Seimas prasidės 10 val. ryte šv. Mišiomis, po Mišių parapijos salėje bus pusrūčiai, paskaita ir bendras susipažinimas. Seimo posėdžiai prasidės 1 val. p. p.

× "Draugo" administracija po pavykusios pirmos ekskursijos į Egiptą, Izraelį ir Graikiją, kuriai techniškus darbus atliko American Travel Service Bureau atstovas Aleksas Lauraitis, rengia ekskursiją 1984 m. rugpjūčio mėn. Ekskursija bus 2-jų savaičių. Aplankys Fatimā, Liudą, Madridą, Seviliją, Granadą, Paryžių ir kitas žymias vietas. Smulkesnė informacija bus skelbiama "Drauge" ir gaunama American Travel Service Bureau.

× Dr. Pranutė ir dr. Rimas Domanskiai gegužės 16 d. laimingai susilaukė pirmosios dukrelės Marijos. Jaunoji motina ir duklė gerai jaučiasi ir tikisi greitai grįžti į savo namus Western Springs, Ill. Naujagimė džiaugiasi tėvukais ir močiutėmis tapę Izabelė ir Juozas Laudai, dr. Alina ir Vandalinas Domanskiai, taip pat proanūke džiaugiasi Salliamonas Tamašauskas.

× Prez. A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos metinė šventė bus sekmadienį, gegužės 22 d., Ateitininkų namuose, Lemonte. Numatomos šv. Mišios 10:30 val. r., muzikinis vaidinimas, užkandžiai ir sporto šventė Ateitininkų namų sode.

× Illinois Institute of Technology (IIT) gegužės 15 d. šį pavasarį arba pereiną rudenį baigsiems studentams įteikė bakaluro, magistro ir doktorato diplomus. Iš lietuvių baigė šį universitetą, gaudami iš mechaninės inžinerijos bakaluro laipsnius: Aras R. Lintakas su garbės pažymėjimu, Algis V. Plioplys su aukšč. garbės pažymėjimu ir J. F. Paulius. Iš civilinės inžinerijos — Linas T. Kučas. Iš cheminės inž. Darius A. Budrys ir B. C. Kinčius. Magistro diplomą iš chemijos gavo Michael J. Yerkes. Kompiuterių ir pirmo leitenanto laipsnį — Edward R. Jankus. Iš cheminės inžinerijos daktaro diplomą gavo Vytas P. Narutis (baigęs jau pereinamais metais) ir teisės — Sh. A. Zogas.

× Liko tik 4 dienos iki Toronto Lietuvių Vyrų Choro "Aro" koncerto Jaunimo centre. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje. (pr.)

× Gerojo Ganytojo globos namai gegužės 22 d., sekmadienį, ruošia gegužinę Cedar Lake, Indianoje. Visi kviečiami. Neturintys kuo nuvažiuoti galės vykti samdytu autobusu. Į jį registruotis telefonu 436-6376. (pr.)

× ARAS — Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Su aukštu patyrimu; esame apdrausti. Pats prižiūri darba. Arvydas Kiela — 737-1717. (sk.)

× Sunny Hills, Floridoje, ruošia dvi ekskursijas: gegužės 20-23 dienomis, gegužės 27-30 dienomis. Registruokitės pas Marių Kiela tel. 737-1717. (sk.)

× Deiname ir taisome visų rūšių stogus. Taip pat darome al. naujus ir medžio darbus. Skambinkite Algijui Jasaičiui tel. 434-4486. (sk.)

× Regėjimu nusilpusi moteris ieško kompanijos apsigyventi drauge ir pagelbėti korespondencija ir lengva namų ruošia. Atskiras apstatytas kamb., pilnas išlaikymas ir geras atlyginimas. Teirautis vakarais telefon. CL 4-7553. (sk.)

× Vytas Vainelis, Chicago, Ill., mūsų rėmėjas, garbės prenumeratorius, pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka. J. Vainelį ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

× Vitalis Svažas, Bellevue, Wa., Emily Josen, Phoenix, Ariz., atsuntė po 10 dol. aukų. Vladas Meilė, Chicago, Ill. ir Stašys Pikūnas, Warren, Mich., po 8 dol. Visiems labai ačiū.

CHICAGOS ŽINIOS

IESKO POLICIJOS VADO

Ankstyvesniam policijos vadui pasitraukus, dabar vado pareigas eina James O'Grady. Ieškoma naujas nuolatinis Chicago policijos vadas.

6,500 DVIRATININKŲ

Kovai su vėžiu draugija organizuoja dviratininkų keliones, kuriose už kiekvieną nuvažiuotą mylią jie gauna aukų kovai su vėžiu. Šiemet tokios dviratininkų kelionės — "baikato" — data gegužės 15 d. nuo 8 val. r. Sudaryta 19 kelių nuo 10 iki 30 mylių. Iš viso dalyvių apie 6.500. Tokie dviratininkų žygiai organizuojami ir priemiesčiuose bei kitose vietose.

LAIVU Į DETROITĄ

Prezidento Reagano sūnus Michael, 38 m., gegužės 16 d. greitlaiviu iš Chicago Michigano ežerą į Detroitą nuplaukė per 12:35 val., nors pakelieturėjo sugaišti 1¼ valandos stojus motorui. Kelio nuotolis — 300 mylių. Kliudė bangos 5-6 pėdų aukščio. Savo kelionę ir kitais būdais tikisi surinkti 250,000 dol. Amerikos olimpinės žaidikams.

BYLA DEL CEANIDO

Devyniose Cook apskrityse vietose laikoma apie 8,000 cianido nuodais persunktų filmų. Iškelta byla tą pašalinti. Laikoma treileriuose, bet jei kuriame kiltų gaisras, susidarytų nuodinių medžiagų ore. Vienas taro nautojas Elk Grove priemiestyje jau mirė nuo tokių garų. Patatytą sargybą tose vietose.

SPORTO ĮRENGIMAI

Chicago Morgan Parko aukštesniojo mokykloje atidaryta nauja sporto salė ir kiti įrengimai sportinei mankštai, kainavę 3 mil. dolerių.

SAUGOTIS KLAJOJANČIŲ GYVULIŲ

Chicago policija perspėja saugotis klajojančių laukinių gyvulių, nes vasarą jų tarpe atsiranda sergančių pasiutimo liga. Jei ką nors toks gyvulys įkanda, prašoma tuojau pranešti telefonu 911, kad būtų galima laiku imtis priemonių prieš pasiutimą.

ATSIGAUNA BRANIFF

Braniff lėktuvų bendrovė, prieš metus bankrutavusi, pirmą kartą bendrovės Chicagoje pasiūlymą — 70 mil. dolerių ir vėl pradės veikti. Numatoma, kad Braniff sprausminiai lėktuvai galės skraidyti nuo spalio mėnesio.

AUKSINIS JUBILEJUS

Aukstinį jubiliejų švenčiantios vedusių poros, kurių vedybų įvyko 1933 metais, rugpjūčio 21 d. 3 val. p. p. šv. Vardo katedrų turės iškilmes, kurių metu kardinolas Bernardinas juos palaimins. Daromi tokių jubiliejų sąrašai. Taip pat kviečiami tų jubiliejų švenčiančių porų sūnūs — kunigai.

× A. a. Leonas Juodis mirė gegužės 17 d. Apie laidotuves bus pranešta vėliau. Gyveno Marquette Parke.

× Algis Birutis, Glen Ellyn, Ill., pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. dienraščio paramai. A. Birutį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką nuoširdžiai dėkojame.

× Juozas Vainelis, Chicago, Ill., mūsų rėmėjas, garbės prenumeratorius, pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka. J. Vainelį ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

× Vitalis Svažas, Bellevue, Wa., Emily Josen, Phoenix, Ariz., atsuntė po 10 dol. aukų. Vladas Meilė, Chicago, Ill. ir Stašys Pikūnas, Warren, Mich., po 8 dol. Visiems labai ačiū.

Reaguoją J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Žvaigždutė

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Jonas Minelga

GEGUŽIS PRIE NEMUNO

O, Geguži, kas per grožis! Žydi vyšnios, žydi rožės. Žydi pievos, žydi sodai, Kai dainuodams pasirodai.

— Gyvi-Gyvi! pėmpė šaukia. Valtys Nemunu nuplaukia, Pro Zapyškį, pro Serežiją... Va, saulytė jau virš medžių.

Atidare pirkios langą Girdim — žiogo smuikas žvangs.

Ei, lėlyte puikuolyte, Bėk, pašoks su Dalyte!

Čeku-čeku, čyru-vyru... Iš padangių, sodų, girių. Su pavasariu gražiuoju Aš — Gegužis — atvažiuoju!

NEVYKĖS BANDYMAS

Algis ir Pranas buvo geri draugai. Jie gyveno netoli viens kito,ėjo į tą pačią mokyklą ir žaidė kartu. O vakarais jų tėvai pasimaitydami vedavo juos į skautų sueigas, ir jiems buvo linksmas.

Bet šiais metais jiems buvo liūdna, nes Prano tėvą atleido iš darbo ir Pranas tikriausiai negalės stovyklauti. Algis jam pasiūlė pabandyti laimėti skautų varžybas. Bet tų varžybų Pranas nesitikėjo laimėti. Jos turėjo susidėti iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje bus surašyti klausimai apie skautybę ir Lietuvos istoriją. O antroje dalyje — įvairūs skautiški uždaviniai.

Penktadienį prieš varžybas, grįždamas iš mokyklos, jie kalbėjosi apie tas varžybas. Pranas manė, kad Algis galėtų laimėti tas varžybas. Vienas skautininkas pažadėjo užmokėti to vaiko, kuris laimės, skautų stovyklos mokesį. Bet Algis net nežadėjo tose varžybose dalyvauti. Jo tėvelis jo mokesį užmokėjo.

Tada Pranas paklausė Algio, ar jis rytoj ateis beisbolą žaisti. O vakare gal galėtų kartu pasimokyti Lietuvos istorijos ir geografijos? Algis sakė, kad galės dieną daryti ką tik nori, bet vakare turės savo pusbrolio Andriaus vaiką prižiūrėti. Mat, jo pusbrolis turės važiuoti į vestuves, o mergaitės, kurios dažniausiai vaiką prižiūri, negalės ateiti. "Turėsiu mergaitišką darbą dirbti", pasakė Algis.

— Pas tavo pusbrolių Andrių!!! Mūsų skautų tunto tuntininkų?!!

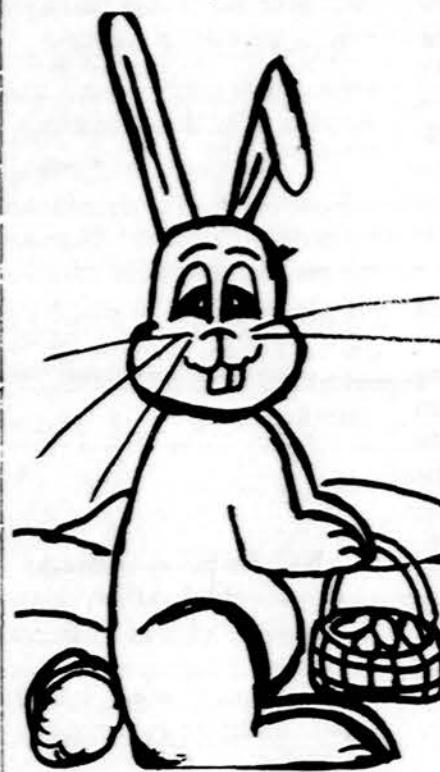
— Taip, — atsakė Algis. — Ar tai kas nuostabaus? Aš ne pirmą kartą jų vaiką prižiūriu. — Algi, tu pas jį būsi pats vienas! Galėsi surasti varžybų klausimus, man juos atnešti, ir aš galėčiau juos išmokyti!

Algis, nuėjęs pas Andrių, norėjo tuoj pat ieškoti tų klausimų. Bet pirma reikėjo pavalgydinti vaiką, paskui su juo padienraščio paramai. A. Birutį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką nuoširdžiai dėkojame.

× Algis Birutis, Glen Ellyn, Ill., pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. dienraščio paramai. A. Birutį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką nuoširdžiai dėkojame.

× Juozas Vainelis, Chicago, Ill., mūsų rėmėjas, garbės prenumeratorius, pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka. J. Vainelį ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

× Vitalis Svažas, Bellevue, Wa., Emily Josen, Phoenix, Ariz., atsuntė po 10 dol. aukų. Vladas Meilė, Chicago, Ill. ir Stašys Pikūnas, Warren, Mich., po 8 dol. Visiems labai ačiū.

Piešė

Ilona Vaičiulytė, Kr. Donelaičio lit. m-los VIII kl. mokinė.

ko kambarį. Andrius Algijui užmokojo ir jį parvežė namo.

Sekantį rytą Algis Pranui padavė tą lapą. Pranas nuėjo namo ir pradėjo mokytis.

Pirmadienį Algis su Pranu nuvyko į skautų varžybas. Andrius atėjęs tarė:

— Norėjau jus suskirstyti į dvi grupes pagal amžių, bet neberandu antro klausimų lapo. Tai visi atsakysite į tuos pačius klausimus.

Pranas pasižiūrėjo į Algį, su-dejavo ir pašnabzdėjo:

— Ak! Tu man padavei mūsų grupės pagrindinį lapą!

Ir jis pradėjo verkti. Algis, pagaliau supratęs, ką jie buvo bandę daryti, tarė:

— Neverk, Pranei. Mes bandėm suklikti, o visi, kurie suka, niekad nelaimės.

Darius Udrys,

"Židinio" neakivaizdinės lit. m-los 6 sk. mokinys.

VASARA

Man labai patinka vasara. Smagu pabėgioti basomis kojytėmis. Tik baisu sumindžioti tuos mažus vabalukus, kurie visur taip greitai bėga. Vasarą linksmai čilba paukščiai. Man patinka rabino (strazdo) čirškimas, bet nemėgstu kai jis anksti prižadina iš miego.

Mano mamytė ir seneliai sako, kad Lietuvoje yra toks paukštis, kurio vardas yra gegutė. Ji vasarą kukuoja "kukū, kukū". Kai parvažiuosiu į Lietuvą, ji man pakukuos.

Danutė Birietaitė,

Rochesterio lit. m-los mokinė. ("Lietuvistinis švietimas Rochesterėje").

DIEVAS ŽIŪRI PRO LANGELĮ

Velykos visiems yra smagios. Bažnyčios yra įvairiai ir gražiai papuoštos. Gėlės, paveikslai ir kiaušinėliai labai gražiai atrodo. Vaikams yra smagu, nes gauna daug saldinių. Kai Dievas žiūri pro langelį, Jis mato vaiką su saldinių krepšeliu.

Alina Volodkaitė,

Lemonto Maironio lit. m-los mokinė. ("Gintaro šalis").

MEDINIS KIAUSINIS

Jau tuoj bus Velykos. Aš jų labai laikiu. Man patinka važiuoti pas močiutę ir tėvuką. Mės daugume margučius. Man daug geriau patinka daužyti,

negu juos valgyti. Vieną kartą mano tėtė atsivežė medinį kiaušini. Mes labai juokėmės.

Viktorija Zvinakytė,

Lemonto Maironio lit. m-los mokinė. ("Gintaro šalis").

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Aš norėčiau važiuoti į Lietuvą. Ten yra labai senų namų ir daug gražių parkų su statulomis. Ten siauri keliai, kurie veda pro kalnus, miškus ir laukus. Lietuva labai graži.

Venta Norvilaitė,

Kr. Donelaičio lit. m-los II sk. mokinė.

PAVASARIS

Pavasarij gėlės žydi. Jau galima paruošti darželį. Galima žaisti lauke. Pavasarij yra Velykos ir mano gimtadienis. Aš būsiu dešimties metų, o mano pusseserė bus devynių metų per mano gimtadienį.

Nika Trumpjonaitė,

Lemonto Maironio lit. m-los mokinė. ("Gintaro šalis").

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Kas pirmas atsikels Velykų rytą, tam geriausiai seksis darbas. (Melagėnai).

*

Per Velykas daro klūkus (rėkauja, šūkauja) ir supasi. (Keturtalikai).

*

Kai žmonės Velykų rytą prisikėlė metu eina aplink bažnyčią, reikia sukalbėti devynerius poterių į šv. Antaną ir pabaigę prie žodį "Amen" pasakyti: "Kad nematyčiau savo akimis laukų lekiančių ir žemę šliaužiančių". Tada visus metus nesutiksi vilko ir nematysi gyvatės. Taip mane mokė motina, užtat man neteko tų baisių sutikti ar matyti. (Antalieptė).

GALVOSČUKIS NR. 161

(Žiūrėkite brėžinį). Šešiokla vienodo ilgio pagaliukų, išdėstytų kvadrato formoje, vaizduoja tuos mažus vabalukus, kurie visur taip greitai bėga. Vasarą linksmai čilba paukščiai. Man patinka rabino (strazdo) čirškimas, bet nemėgstu kai jis anksti prižadina iš miego.

Mano mamytė ir seneliai sako, kad Lietuvoje yra toks paukštis, kurio vardas yra gegutė. Ji vasarą kukuoja "kukū, kukū". Kai parvažiuosiu į Lietuvą, ji man pakukuos.

Danutė Birietaitė, Rochesterio lit. m-los mokinė. ("Lietuvistinis švietimas Rochesterėje").

Velykos visiems yra smagios. Bažnyčios yra įvairiai ir gražiai papuoštos. Gėlės, paveikslai ir kiaušinėliai labai gražiai atrodo. Vaikams yra smagu, nes gauna daug saldinių. Kai Dievas žiūri pro langelį, Jis mato vaiką su saldinių krepšeliu.

Alina Volodkaitė,

Lemonto Maironio lit. m-los mokinė. ("Gintaro šalis").

MEDINIS KIAUSINIS

Jau tuoj bus Velykos. Aš jų labai laikiu. Man patinka važiuoti pas močiutę ir tėvuką. Mės daugume margučius. Man daug geriau patinka daužyti,

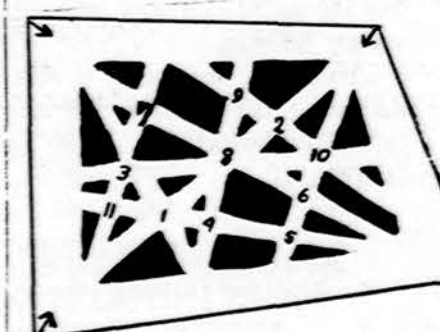
GALVOSČUKIS NR. 163

Įvairias žmogaus būdo savybes kartais palygina su atatinamu gyviu. Žemiau duota įvairių charakterių, prašykite gyvio pavadinimą, kuriam tas charakteris tiktų:

1) Godus (ėdrus) kaip... 2) Juoda kaip... 3) Ankstyvas, kaip... 4) Įkyrus, kaip... 5) Kerštingas, kaip... 6) Nekaltas, kaip... 7) Juokias (žven-gia), kaip... 8) Raišas (luo-šas), kaip... 9) Neturtingas, kaip... 10) Raudonas, kaip... 11) Prieštaraujantis, kaip... 12) Šventas, kaip... 13) Nešvarus, kaip... 14) Už kiekvieną atsakymą gausite po vieną tašką.

GALVOSČUKIS NR. 164

(Žiūrėkite piešinį). Vienas plėšikas apiplėšė banką ir pabėgo. Policininkai stovi miesto kvartalo kampuose ir niekur jo nemato. Policininkai pažymėti strėlėmis. Gatvių sankryžos numeruotos. Po kuriuo numeriu plėšikas yra pasislėpęs? (10 taškų).

GALVOSČUKIS NR. 165

Keli priebalsiai tariami žodyje blauros, keli priebalsiai žodyje piauti? Kurios garsus tuose žodžiuose reiškia raidė i? (5 taškai).

GALVOSČUKIO NR. 141 ATSAKYMAS

Paltas kainavo 110 dol., batai — 20 dol., o skrybėlė — 10 dol.

GALVOSČUKIO NR. 142 ATSAKYMAS

Keturių penktukų kombinacija: 55 % = 56.

GALVOSČUKIO NR. 143 ATSAKYMAS

Veiksnyms gali būti išreikštas būdvardžio, skaitvardžio, įvardžio, dalyvio vardininku, bendratimi, padalyviu.

GALVOSČUKIO NR. 144 ATSAKYMAS

1) Su K raide: Kaunas, Klai-pėda... 2) Su L raide: Linas, Liudas... 3) Su M raide: Muzė, Matas... 4) Su N raide: Nosis, nervai... 5) su O raide: Obelis.

GALVOSČUKIO NR. 145 ATSAKYMAS

Iš anglų žaidimų Cricket ir vaikų žaidimo rounders.